

Time: 2hrs

Q.1 Answer any Six not more than two or three sentence. 12 Mark

1. What is the main objective of Industrial Dispute Act?
2. Mention Constitutional provisions under which Labour Laws have been enacted in India.
3. Mention two unfair Labour Practice on the part of the workman under the I.D. Act?
4. Mention three functions of the Industrial Court under MRTU & PULP, 1971.
5. Define Contract of Service .
6. What is the Triple test laid down by Supreme Court in the Bangalore water supply case?
7. What is the formula for calculating layoff compensation?
8. Under the MRTU & PULP Act, 1971, which court has jurisdiction to grant recognition to a Trade Union?
9. Explain in brief the doctrine of "Notional Extension of Employers Premises".
10. How can modifications be made to standing orders as per the IE (SO) Act, 1946?

Q.2 Short Notes Attempt any two. 12 Marks

1. Explain the procedure for certification of standing orders under IE (S.O.) Act 1946.
2. Explain circumstances in which the laid off workman are not entitled to lay off compensation.
3. Works Committee under I. D. Act, 1947.
4. What are the advantages and disadvantages of Collective bargaining in settling labour disputes?

Q.3 Attempt any two 12 Marks

1. Suresh working as an electrician in ABC Factory and had frequently to go to the heating room from cooling plant consequently suffers from pneumonia and died after short illness.
 - a) Is it an injury caused to a workman by an accident arising out of and in the course of Employment?
 - b) Explain the liability for compensation under Employee Compensation Act, 1923

2. An investigating officer was refused by the Plant head for entry to the premises of the workplace of which the investigating officer was entitled.

- a) Can the Plant head be punished under MRTU & PULP, 1971?
- b) If yes, then what punishment can be given to Plant head, Mention relevant provisions?

3. ABC Jam making Company terminated its workmen without giving him any notice.

- a) Does it amounting into retrenchment?
- b) What are the various grounds of retrenchment under I.D Act, 1947?

4. A Lockout was declared in Public Utility Services industry without notice.

- a) Can it be treated as illegal Lockout?
- b) Explain the consequences on such Factory or Industry under Industrial Dispute Act 1947.

Q.4 Attempt any two

24 Marks

- 1. Define workman and state who is not workman under the ID Act, 1947 with recent case laws.
- 2. Explain with relevant case laws “the concept of arising out of and in the course of Employment” under the Employees Compensation Act, 1923
- 3. Discuss in detail recognition, cancellation, and re-recognition of trade unions under MRTU & PULP, 1971
- 4. Define “Lockout” Explain when it will be legal and illegal.

वेळ: २ तास

60 गुण

प्र. क्र. ०१ खालील कोणत्याही सहा प्रश्नांची एक ते दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

१२ गुण

१. औद्योगिक विवाद कायदा १९४७ उद्देश स्पष्ट करा
२. संविधानातील कोणते प्राविधान कामगार कायद्याशी निगडित आहेत
३. औद्योगिक विवाद कायदा अंतर्गत कामगारांच्या बाजूच्या कोणत्या अनुचित श्रम प्रथा आहेत.
४. एम.आर.टी.यु आणि पी.यु.एल.पी. १९७१ अंतर्गत औद्योगिक न्यायालयाच्या तीन कार्यांचा उल्लेख करा.
५. कंत्राटी सेवाकाल म्हणजे काय
६. बेंगलोर पाणीपुरवठा प्रकरणात सर्वोच्च न्यायालयाने घातलेल्या तिहेरी चाचणीचे स्पष्टीकरण द्या.
७. टाळेबंदीच्या भरपाईची गणना करण्याचे सूत्र काय आहे
८. एम.आर.टी. यू. आणि पि यू. एल पी कायद्या १९७१ अंतर्गत कुठल्या कोर्टाला एखाद्या युनियनला मान्यता देण्याचा अधिकार आहे.
९. नॅशनल एक्स्टेंशन ऑफ एम्प्लॉयर्स प्रिमायसेस या सिद्धांताचे स्पष्टीकरण द्या.
१०. औद्योगिक आस्थापना (स्थायी आदेश) अधिनियम, १९४६ अंतर्गत स्थायी आदेशात सुधारणा कशी केली जाऊ शकते?

प्र. क्र. २ टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)

१२ गुण

१. औद्योगिक आस्थापना (स्थायी आदेश) कायद्या १९४६ अंतर्गत स्थायी आदेश काढण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा,
२. कोणत्या परिस्थितीत कामावरून कमी केलेल्या कामगाराला कामावरून कमी करण्याची भरपाई मिळू शकत नाही ते स्पष्ट करा.
३. औद्योगिक विवाद कायद्या अंतर्गत कार्य समिती १९४७.
४. सामूहिक वाटाघाटीचे फायदे व तोटे यावर चर्चा करा.

प्र. क्र. ३. कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

१२ गुण

१. सुरेश एबीसी फॅक्टरीत इलेक्ट्रिशियन म्हणून काम करत होता आणि कूलिंग प्लांटमधून वारंवार गरम खोलीत जावे लागत होते परिणामी त्याला न्यूमोनिया झाला आणि अल्पशा आजाराने त्याचा मृत्यू झाला.
अ) एखाद्या कामगाराला नोकरीच्या दरम्यान आणि दरम्यान झालेल्या अपघातामुळे झालेली दुखापत आहे का?
ब) कर्मचारी भरपाई कायदा. १९२३ अंतर्गत भरपाईचे दायित्व स्पष्ट करा

२. प्लांट हेड ने एका तपासणी अधिकाऱ्यास कामाच्या जागेत प्रवेश करण्यापासून परावृत्त केले जेथे त्या अधिकाऱ्यास जाण्याचा अधिकार होता

अ) प्लांट हेड एम.आर.टी.यू. आणि पि.यू. एल. पी कायद्या अंतर्गत शिक्षेस पात्र आहे का ?

ब) जर असेल तर प्लांट हेड ला कोणत्या तरतुदीनुसार शिक्षा होऊ शकते

३. एबीसी जैम मेकिंग कंपनीने आपल्या कामगारांना कोणतीही सूचना न देता कामावरून काढून टाकले.

अ) हे कामगार कपातीच्या सकल्पनेल येते का ?

ब) नोकर कपाती साठी औद्योगिक विवाद कायदा १९४७ अंतर्गत कोणती कारणे आहेत?

४. सार्वजनिक उपयोगिता सेवा उद्योगात नोटीस न देता लॉकआउट घोषित करण्यात आला.

अ) हे बेकायदेशीर लॉकआउट मानले जाऊ शकते का?

ब) औद्योगिक विवाद कायदा १९४७ अंतर्गत अशा कारखान्यांवर किंवा उद्योगांवर होणारे परिणाम स्पष्ट करा

प्र. क्र. ४ कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

२४ गुण

१. औद्योगिक विवाद कायदा १९४७ अंतर्गत कोण कामगार या व्याख्येत बसत नाही तत्कालीन केस संदर्भ द्या.

२. कामगार नुकसान भरपाई कायदा १९२३ अंतर्गत संबंधित न्यायनिवाड्यांसाहित कामाच्या वेळेत आणि कामाशी निगडीत ही सकल्पना स्पष्ट करा.

३. एमआरटीयू आणि पीयूएलपी. कायदा १९७१ नुसार युनियनला मान्यता देणे, मान्यता रद्द करणे आणि पुन्हा मान्यता देणे स्पष्ट करा.

४. "लॉकआउट" परिभाषित करा ते कायदेशीर आणि बेकायदेशीर कधी असेल ते स्पष्ट करा.
